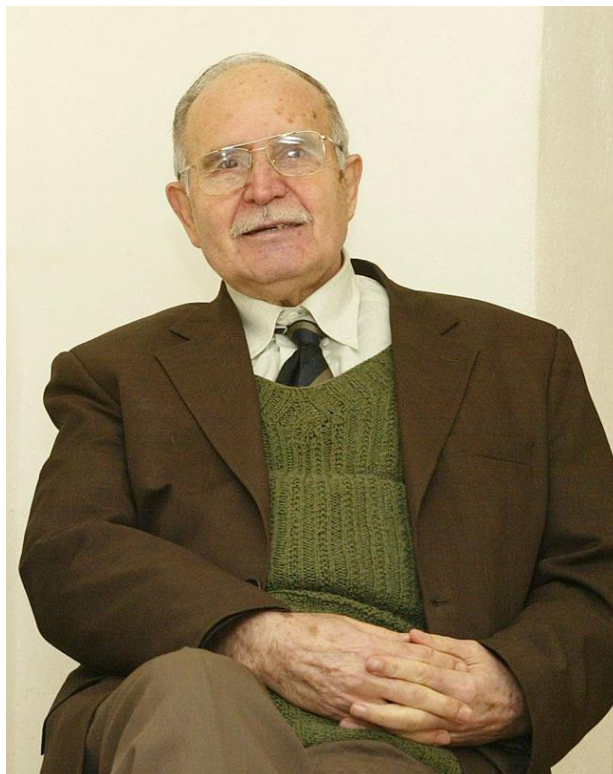

Dinos Khristianópulos (1931 - 2020)

Fotografia: Wikimedia Commons

Dinos Khristianópulos (sobrenom literari de Konstandinos Dimitriadis) va néixer a Tessalònica el 20 de març de 1931, fill d'una família de refugiats de Tràcia Oriental que cercaven, juntament amb altres grecs d'Àsia Menor i jueus, un espai hospitalari on arrelar novament. Aquest arrelament és evident en Khristianópulos, atès que no va marxar mai de la seva ciutat, sinó que va esdevenir fins i tot la seva principal figura literària.

Va estudiar Filologia Clàssica a la Universitat Aristòtil de Tessalònica i, des de 1958 fins a 1965, va treballar com a arxivador a la Biblioteca Municipal, feina que va compaginar amb la d'editor de la revista *Διαγώνιος* (*Diagónios*, «*Diagonal*»), que havia fundat ell mateix, el 1958, amb la col·laboració artística de Károlos Tsízek, i que es va publicar fins al 1983, amb algunes interrupcions. Gràcies a aquesta revista, de fet, es van donar a conèixer més de cent joves poetes i escriptors, entre els quals cal destacar, potser, Periklís Sfiridis, i això va fer que de la revista sorgís una editorial del mateix nom, així com un grup literari conegut com a «cercle dels poetes de *Diagónios*».

Khristianópulos es va estrenar com a poeta el 1950 amb la publicació d'*Εποχή των ισχίων αγελάδων* (*Època de les vaques magres*), un llibre de poemes en què la crítica ha trobat les influències del Kavafis «històric» i de T. S. Eliot. S'hi dona veu a personatges com Maria Magdalena, Maria d'Egipte, Antígona, Santa Agnès o Sant Sebastià. Posteriorment, però, el mateix Khristianópulos va dir que aquests poemes primerencs no expressaven la seva veu poètica veritable i que hi havia una certa artificiositat en tots ells. El cert és que la temàtica que travessa la poètica posterior de Khristianópulos és l'efímer d'un amor homosexual que ell havia viscut des de les contradiccions, l'angoixa i l'agonia a què es va veure abocat per la rigorosa educació cristiana rebuda durant els anys de catequesi. En això es distancia de l'hedonisme de les poesies eròtiques de Kavafis: l'aflicció de Khristianópulos no és pel

pas del temps i la pèrdua de la joventut i els amors que l'acompanyen, sinó per una sexualitat a voltes reprimida, a voltes sotmesa a un element dominant (un home, gairebé sempre, representat amb uns atributs heteronormatius que estimulen la imaginació i la poesia de Khristianópulos). La llengua és, en tant que vehicle d'expressió d'una ànima que es mostra nua, senzilla, molt popular, assolint a vegades una irreverència que sorprèn el lector. Algunes de les obres que pertanyen a aquesta poètica són *Ξένα γόνατα* (*Genolls aliens*), 1954, *Ανυπεράσπιστος καημός* (*Anhel indefensable*), 1960, *Το κορμί και το σαράκι* (*El cos i el corc*), 1964, *Προάστια* (*Suburbis*), 1969, *Μικρά ποιήματα* (*Poemes breus*), 1975, i *Νεκρή πιάτσα* (*Plaça morta*), 1986. El 2004 l'editorial Ianós de Tessalònica va publicar tres reculls poètics: *Ποιήματα* (*Poemes*), *Πεζά ποιήματα* (*Poemes en prosa*) i els *Poemes breus* que havia publicat l'editorial *Diagónios* el 1975.

El caràcter «desvergonyat» de Khristianópulos no era una mera ficció literària, sinó que el va portar fins a les darreres conseqüències. Durant la Dictadura dels Coronels (1967-1974) gairebé va ser empresonat quatre cops per un dels seus contes, *Ο χιλιαστής* (*El mil·lenarista*), en què un jove de l'exèrcit es nega a empomar les armes. No només això, el 1979 va escriure *Εναντίον* (*En contra*), un manifest on exposa sense embuts el que per a ell suposen els premis, les distincions i les condecoracions: la degradació de la dignitat de la persona. De fet, més recentment, el 2011, va llegir aquest mateix text en negar-se a recollir el Gran Premi Nacional de Literatura.

Si a Khristianópulos li escau cap etiqueta, la qual cosa ell avorria en gran manera, és potser la de *rembetis*, atesa la seva relació amb aquest gènere musical (en va publicar estudis i li va dedicar algunes proses): un home culte i de carrer, reconegut i marginat, humil i desvergonyat, creient i blasfem.

Després de molts anys de malalties, Dinos Khristianópulos va morir l'11 d'agost de 2020, a 89 anys, a la mateixa ciutat que el va veure néixer i que mai no va abandonar.

LUCAS GONZALVO VALLS